

Palvelukuvaus

Helsingin kestävän matkailun ohjelman tekeminen

3.6.2019

1. Hankintayksikön perustiedot

Helsingin kaupunginkanslia
0201256-6
Elinkeino-osasto / Yrityspalvelut
Jukka Punamäki
PL20
00099 Helsingin kaupunki
Suomi
puh. +358 44 7131753
jukka.punamaki@hel.fi
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

2. Hankinnan tausta

Kestävyys, kestävä matkailu ja sen kehittäminen on nostettu esille kolmessa Helsingin kaupungin toimia ohjaavassa strategiassa tai tiekartassa.

[Helsingin kaupunkistrategia 2017-2021ⁱ](#)

”Kokonaisvaltaisen taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyiden varmistaminen on kasvavan kaupungin tärkeimpiä tavoitteita.”

[Helsingin elinkeinopolitiikan painopisteet 2018-2021ⁱⁱ](#)

”Rakennamme ekologisesti, sosio-kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävää, useilta eri kohdemarkkinoilta suuntautuvaa matkailun kasvua hyödyntämällä erityisesti digitaalisia työkaluja. Yhteistyössä matkailualan paikallisten ja kansainvälisten asiantuntijoiden kanssa valmistelemme Helsingille kestävä turismin (Sustainable Tourism) ohjelman, jonka pohjalta tarkemmat toimenpiteet suunnitellaan.”

[Helsingin matkailun tiekartta 2018-2021ⁱⁱⁱ](#)

”Matkailun kestävyys ja vastuullisuus ovat isoja teemoja ja sisältävät useita eri näkökulmia. Matkailun kestävyys voidaan jakaa karkeasti kolmeen kokonaisuuteen; ekologinen, sosio-kulttuurinen sekä taloudellinen kestävyys. Kaupungin näkökulmasta työ on aloitettava selkeän ohjelman tekemisellä ja oikeiden kumppaneiden löytämisellä.”

Näin ollen elinkeino-osasto toteuttaa kestävä matkailun ohjelman vuonna 2019.

Lisäksi on hyvä huomioida Helsingin kansainvälisen elinkeinomarkkinoinnin tiekartta v. 2018-2021^{iv} (tämä tulee tosin päivittymään lähiaikoina) sekä Helsingin kaupungin markkinointistrategiset linjaukset 2016–2020^v.

3. Hankinnan kuvaus

3.1 Hankinnan sisällöt

Kestävän matkailun ohjelman voimassaoloaika tulee olla neljä vuotta, mutta kesto voidaan arvioida osana ohjelmantekoprosessia kun kokonaisuus tarkentuu.

Kestävän matkailun ohjelman tulee sisältää kaikki kokonaisuuteen vaikuttavat tekijät. UNWTO:n määritelmä aiheeseen:

Sustainability principles refer to the environmental, economic, and socio-cultural aspects of tourism development, and a suitable balance must be established between these three dimensions to guarantee its long-term sustainability.

1) Make optimal use of environmental resources that constitute a key element in tourism development, maintaining essential ecological processes and helping to conserve natural heritage and biodiversity.

2) Respect the socio-cultural authenticity of host communities, conserve their built and living cultural heritage and traditional values, and contribute to inter-cultural understanding and tolerance.

3) Ensure viable, long-term economic operations, providing socio-economic benefits to all stakeholders that are fairly distributed, including stable employment and income-earning opportunities and social services to host communities, and contributing to poverty alleviation.

Kestävän matkailun ohjelmaan tulee sitoa yhteen seuraavat kokonaisuudet niin, että lopputuloksena on eheä ja looginen kokonaisuus:

- Helsinki sitoutui 5.4.2019 UNWTO:n declaraatioon: Lisbon Declaration on Cities for all: building cities for citizens and visitors <http://www2.unwto.org/press-release/2019-04-08/unwto-convenes-cities-lisbon-cooperate-sustainable-and-inclusive-urban-tour>
- Hiilineutraali Helsinki 2035. <https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/HNH-2035-toimenpideohjelma.pdf>
- Helsinki raportoi kestävästä kehitystään UN:n SDG mittareiden avulla. <https://www.hel.fi/uutiset/en/kaupunginkanslia/helsinki-joins-new-york-in-commitment-to-review-local-progress-towards-global-sustainable-development-goals>
- Helsinki on mukana Visit Finlandin ”Sustainable Finland” pilottikohteena. <https://www.businessfinland.fi/ajankohtaista/uutiset/2019/visit-finland/kestavan-matkailun-sustainable-finland--ohjelman-pilottikohteet-on-valittu/>
- Helsinki Marketingin ”Think Sustainably” palvelu. <https://www.myhelsinki.fi/en/info/think-sustainably-faq>
- Pormestarin helmikuussa asettama ”Matkailuinfran kehittämissyhmä”. <https://www.uuttahelsinki.fi/fi/uutiset/2019-02-05/helsinki-kehitetaan-matkailukaupunkina-asukkaita-ja-yrittajia-kuunnellen>

Ohjelman tulee olla mahdollisimman hyvin linjassa Visit Finlandin, TEM:in, EU:n ja muiden ”ylätason” toimijoiden linjausten kanssa.

Lisäksi ohjelmassa tulee ns. normaalien kestävän matkailun näkökulmien lisäksi ottaa kantaa ainakin seuraaviin asioihin:

- Helsingin matkailun kohdemarkkinoiden tarkastelu kestävyyden näkökulmasta
- Risteilymatkustus kestävyyden näkökulmasta ja mahdolliset kehittämistoimenpiteet
- Mahdollisen liikaturismin haasteet ja toimenpiteet niiden ehkäisyyn
- Airbnb –tyyppinen majoitustoiminta, sen haasteet ja kehitysehdotukset kaupungin näkökulmasta
- Hotelli-investointien kestävyys
- Yhteistyö matkanjärjestäjien kanssa
- Miten kaupungissa voidaan edistää kestävää palvelutuotantoa

Kestävän matkailun ohjelmassa tulee esittää yksityiskohtaisesti kestävän matkailun kehittämisen mittarit ja niiden toteutusmalli.

Ohjelman tulee myös esittää miten elinkeino, asukkaat ja muut sidosryhmät voivat olla mukana ohjelman tekemisessä ja sen toteuttamisessa. Tärkeitä muita sidosryhmiä ovat mm. Helsingin kaupungin omistama kaupunkimarkkinointiyhtiö Helsinki Marketing Oy sekä Helsingin kaupungin eri toimialat.

Ohjelman tulee ottaa yksityiskohtaisesti kantaa tuleville neljälle vuodelle mutta sen lisäksi sen tulee esittää visio kestävän matkailun kehittämisestä pidemmälle tulevaisuuteen, noin 10 vuoden päähän. Samalla tulee ottaa kantaa siihen, tulisiko kaupungilla olla vain yksi matkailun tiekartta, joka sisältäisi myös kestävyden (eli ei erillistä kestävän matkailun ohjelmaa).

Ohjelma tulee esittää raporttimallisena sekä nettisivuna. Kestävän matkailun kehittämisen tulee olla mahdollisimman läpinäkyvää ja siksi kaikki suunnitelmat, toimenpiteet ja mittarit tulee esittää ymmärrettävästi ja kiinnostavasti avoimilla nettisivulla.

Helsingin kaupunki toteuttaa eri toimenpiteissään ns. yritysvaikutusten arvioinnin^{vi}. Arvioinnin tavoitteena on varmistaa, että kaupungin tekemät päätökset ja toimenpiteet ottavat aina myös yritysten näkökulman mukaan. Myös kestävän matkailun ohjelma tulee altistaa yritysvaikutusten arvioinnille.

3.2 Hankinnan prosessista

3.2.1 Aikataulu

Työn tulee alkaa elokuussa kesälomien jälkeen ja valmistua vuoden 2019 loppuun mennessä. Tarkempi aikataulu sovitaan palvelutarjoajan kanssa.

3.2.2 Elinkeinojaosto

Kestävän matkailun ohjelma viedään Helsingin kaupungin elinkeinojaostoon hyväksyttäväksi. Hyväksyntä ennen vuotta 2020. Mikäli elinkeino-osaston toimintaan tulee prosessin aikana muutoksia, niin ne otetaan työssä huomioon.

3.2.3 Ohjausryhmä

Työllä tulee olla ohjausryhmä. Ohjausryhmä koostuu kaupungin sisäisiä sidosryhmistä, elinkeinon edustajista, matkailualan oppilaitosten edustajista sekä muista sidosryhmistä.

3.2.4 Elinkeino-osasto

Elinkeino-osaston matkailusta vastaava erityissuunnittelija toimii palveluntarjoajan kanssa tiiviissä yhteistyössä.

3.2.5 Benchmarking

Prosessin alkuvaiheessa tulee toteuttaa benchmarking –raportti, jossa kuvataan 4-5 tämän hetken edistyksellisintä kestävän matkailun ohjelmaa destinaatiotasolla.

4. Tarjouksen sisältö

Palvelun tarjoajan tulee sisällyttää tarjoukseen ainakin seuraavat asiat:

- Prosessikuvaus sisältäen mm.
 - o Alustavan aikataulu
 - o Kokousten, seminaarien, työpajojen, ym määrä ja alustava aikataulutus
 - o Sidosryhmät ja niiden osallistamisen keinot
- Kuvaus lopputuotoksesta
 - o Raportin ja nettisivujen alustava rakenne ja hahmotelma otsikoista
- Palvelun tarjoajan aikaisempi kokemus
 - o Kattava kuvaus hankintaan mukaan sidottavien henkilöiden aikaisemmasta kokemuksesta sekä organisaation referenssit vastaavasta projektista. Tarkempi kuvaus kohdassa pienhankintapalvelun kohdassa soveltuvuusvaatimukset.
- Viestintäsuunnitelma
 - o Viestintä toteutetaan yhteistyössä Helsingin kaupungin elinkeino-osaston sekä viestintäosaston kanssa.
 - o Nettisivujen alustava toteuttamissuunnitelma
- Hinta
 - o Tarjouksessa tulee olla eritelty eri työvaiheiden kustannukset

5. Viittaukset

i <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/strategia-ja-talous/kaupunkistrategia/strategia-ehdotus/>

ii <https://www.hel.fi/static/kanslia/elo/Elinkeinopolitiikan-painopisteet-2018-2021.pdf>

iii <https://www.hel.fi/static/kanslia/elo/matkailun-tiekartta.pdf>

iv <https://www.hel.fi/static/kanslia/elo/kansainvalinen-elinkeinomarkkinointi-2018-2021.pdf>

v <http://www.brandnewhelsinki.fi/2020/tietopankki/>

vi <https://www.helsinkikanava.fi/kanava/fi/videot/video?id=2939>

6. Lisämateriaalia

On suositeltavaa, että palvelun tarjoaja tutustuu seuraaviin materiaaleihin:

- www.hel.fi/matkailuelinkeino
- http://www.visitfinland.fi/wp-content/uploads/2018/11/Loppuraportti_Selvitys_Kest%C3%A4v%C3%A4n_matkailun_nykytila_ja_kehittämistarpeet-...pdf?dl